

K-H-PJ-2015-711. bírósági határozat

a Kúria határozata polgári ügyben

Kúria Pfv.II.21.546/2014/5.

A Kúria a felperesnek, az alperes ellen házasság felbontása és járulékai iránt a Győri Járásbíróság előtt P.22.396/2011 számon megindított és a Győri Törvényszék 2.Pf.20.283/2014/6. sorszámú ítéletével befejezett perében a fenti számú jogerős ítélet ellen a felperes által 111. sorszámmal benyújtott felülvizsgálati kérelem alapján az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

ítéletet:

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezéseit hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 25.000 (huszonötezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi az alperest, hogy 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket a Magyar Államnak külön felhívásra, az abban megjelölt módon és időben fizessen meg.

Az ítélet ellen felülvizsgálati kérelemnek nincs helye.

Indokolás

A jogerős ítélet felülvizsgálattal érintett tényállása szerint a peres felek házastársak voltak, házasságukból 2009. július 5. napján N. utónevű gyermekük született. A felek utolsó közös lakása az alperes kizárólagos tulajdonát - különvagyonát - képező ingatlan volt, ahonnan a felperes 2011. augusztus 29-én, az életközösség megszűnésével egyidejűleg, elköltözködött.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a peres felek házasságát felbontotta, a kiskorú gyermeket az alperesi anyánál helyezte el és kötelezte a felperest gyermektartásdíj megfizetésére. Részletesen szabályozta a felperes és a gyermek közötti folyamatos és időszakos kapcsolattartást. Az időszakos kapcsolattartás körében - többek között - a felülvizsgálattal érintett karácsonyi ünnepek tekintetében az a felperest páratlan évben a karácsony második napján (december 26-a) 10 órától 18 óráig, illetve december 30-án 10 órától január 1. 18 óráig illeti meg és rögzítette, hogy a gyermek ekkor a december 24., 25., 27., 28. és 29. napját az alperessel tölti. Páros évben karácsony első napján (december 25-én) 10 órától december 29-én 18 óráig jogosult a felperes a kapcsolattartásra azzal, hogy december 24., 30. és január 1. napját az alperessel tölti.

Az elsőfokú bíróság rendelkezett az elmaradt kapcsolattartások pótlásáról, illetve a felek tájékoztatási kötelezettségéről.

Az elsőfokú bíróság a kapcsolattartás szabályozását az irányadó 1952. évi IV. törvény (a továbbiakban: Csjt.) 92. § (4) bekezdésére, valamint a 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyer.) 27., 30. §-aira alapította. Álláspontja szerint a gyermek érdekei szempontjából meghatározó jelentőségű a hosszú távú, stabil szabályozás kialakítása. Az ünnepek megosztását - külön nem indokolva - az általános bírói gyakorlat szerint szabályozta és hivatkozott arra, hogy a kapcsolattartás ítéletben rögzített módja elégséges és szükséges mértékben határozza meg a szülők kötelezettségeit.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen mind a felperes, mind az alperes fellebbezést terjesztett elő. A felperes fellebbezésében - többek között - az időszakos kapcsolattartás körében a karácsonyi ünnepek szabályozását úgy kérte megváltoztatni, hogy a gyermek páros években a december 24-ét (szentestét) és a december 25-ét (karácsony első napját) az alperesnél, míg a december 26. és 29. napját vele töltse. A páratlan években a fenti szabályozást megfordítva, ő legyen jogosult a gyermekkel a december 24-én (szentestén) és a december 25-én (karácsony első napján) a kapcsolattartásra.

Az alperes a fellebbezését az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatására kizárólag a kapcsolattartás szabályozása körében terjesztette elő. Azt kérte, hogy a karácsony első és második ünnepnapjából az első ünnepnapon a gyermek vele legyen és a második ünnepnapon (karácsony második napján) illesse meg a kapcsolattartás a felperest.

A másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság kiegészített ítéletének fellebbezett rendelkezései közül a kapcsolattartásra vonatkozó rendelkezéseket részben megváltoztatta, azt meghaladóan az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. A felülvizsgálattal érintett, a felperest megillető időszakos kapcsolattartás körében a karácsonyi ünnepekre vonatkozó szabályozást akként változtatta meg, hogy a páratlan évben a kapcsolattartás december 24. napján 9 órától december 25. napján 18 óráig, december 30. napján 9 órától január 1. napján 18 óráig, míg páros évben december 26. napján 9 órától december 29. napján 18 óráig tart.

A másodfokú bíróság nem értett egyet az elsőfokú bírósággal a kapcsolattartás - így a karácsonyi ünnepekre vonatkozó - szabályozását illetően. Álláspontja szerint az ideiglenes intézkedés nyomán bevezetett és a felek által, ha nem is konfliktusmentesen, de hosszú időn át működtetett kapcsolattartás kereteinek "szűkítését" a szülők közötti konfliktusok, gyámhatósági bejelentések, eljárások nem indokolják. Az adott lehetőségekhez mérten mind a folyamatos, mind az időszakos kapcsolattartás szabályozása olyan időbeli keretet kell, hogy kapjon, amely minden érintett fél számára biztosítja a jogot, - egyben annak kötelezettségét is - hogy az adott jogintézmény a gyakorlati megvalósulásakor célját, rendeltetését betölthesse, azaz biztosítsa a családi kapcsolat fenntartását, a gyermek nevelésének, fejlődésének figyelemmel kísérését, illetve a különváltan élő szülő részéről a tőle telhető módon való elősegítését.

A másodfokú bíróság az időszakos kapcsolattartás elsőfokú ítéleti rendelkezéseinek megváltoztatását és döntően a felperes igényeihez igazodó szabályozását a gyermek szempontjából előnyösebbnek ítélte. A karácsonyi ünnepek megosztását illetően az alperes érvelését, amely szerint a gyermek eddigi élete során a szentestét mindig az édesanyja mellett töltötte, nem fogadta el. Álláspontja szerint ez nem indok arra, hogy minden második évben a gyermeknek ne legyen lehetősége az év legmeghittebb estéjének az édesapjával való együttes megélésére. A gyermek jelenlegi életkora, ezzel együtt önállóságának egyre növekvő határai, édesapjához fűződő - bizonyítást nyert - szoros érzelmi kapcsolata, szeretetteljes kötődése és ragaszkodása miatt indokolt a kapcsolattartás időtartamának az elsőfokú ítélettől eltérő, tágabb szabályozása.

A másodfokú bíróság a kapcsolattartás időtartamának meghatározásakor figyelembe vette azt is, hogy egy fiúgyermeknél az életkor előrehaladtával az apai feladatok bővülnek, az apai ráhatás nagyobb nyomatókkal közvetítődik.

A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. Kérte, hogy a Kúria a jogerős ítéletet részben változtassa meg és a karácsonyi időszakos kapcsolattartást úgy szabályozza, hogy a felperes minden naptár szerinti páratlan évben karácsony második napján (december 26án) 10 órától 18 óráig, illetve december 30án 10 órától január 1. napján 18 óráig, valamint minden naptár szerinti páros évben karácsony második napján (december 26án) 10 órától december 29én 18 óráig legyen jogosult az elvitel jogával a kapcsolattartásra.

Az alperes felülvizsgálati kérelmét a jogerős ítélet az [1952. évi III. törvény](#) (a továbbiakban: Pp.) [206. §-ának](#), a [Csjt. 92. § \(4\) bekezdésének](#), a [Gyer. 27., 30. §-ainak](#) és az [1991. évi LXIV. törvény](#) (a továbbiakban: Tv.) rendelkezéseinek a megsértésére alapította.

Érvelése szerint a jogerős ítéleti döntés a gyermek érdekével és az ő méltányolható anyai érdekeivel nem összeegyeztethető. A gyermeknek az otthona az a lakás, ahol vele közösen, együtt él, a jogerős ítélet szabályozása pedig azzal a következménnyel jár, hogy a gyermek minden második évben, azaz már 6 éves korától kezdődően a december 24ét és 25ét egyaránt az otthonától és tőle távol kell, hogy töltsse, ezáltal ő, aki a gyermekről egész évben gondoskodik "a szentestét és a karácsony napját a gyermekétől távol kell, hogy kibírja". A karácsony ugyanis az a nap, amelyet mindenki az "otthonában tölt", ha csak ennek elháríthatlan akadálya nincs. A jogerős ítéleti rendelkezés ettől fosztja meg 6 éves korától a gyermeket.

Az alperes kifejtette, hogy a gyermek alapvető jogát, érdekét, otthonához való ragaszkodását és érzelmi stabilitását kifejezetten sértené, ha éppen a szentestét kellene az otthonától és a vele együtt élő édesanyjától távol töltenie. A gyermeknek ezen az estén a megszokott környezetben, a megszokott családi légkörben van a helye. Alig volt két éves, amikor az édesapja elköltözködött a közös lakóhelyről, ezért a közös együttlétre nem emlékszik, csak elmondásokból tudja. Az apai családdal közös karácsonyi élménye a gyermeknek nincsen. Ráadásul a december 24-e egyben az alperes és az édesanyja (a nagymama) névnapja is, így ezen a napon a gyermek születése óta minden évben az egész család nála ünnepel.

Az alperes hivatkozott arra is, hogy a jelen ügyben nem áll rendelkezésre olyan bizonyíték, amely a karácsonyi ünnepre a szokásostól eltérő szabályozást alapozna meg, ilyenre a jogerős ítélet indokolása sem utal. Maga a felperes sem indítványozott erre vonatkozóan bizonyítást és - hangsúlyozta az alperes - az elsőfokú eljárás alatt nem is igényelte a szentestei kapcsolattartást. A jogerős ítélet tehát anélkül rendelkezik az ünnep megosztásról, hogy ismert volna a felperesi apa karácsonyi ünnephez való viszonyulása, szokásai, a gyermeknek ezen ünnephez való viszonya és lelki kötődése. A gyermeknek nem volt lehetősége véleményt nyilvánítani az őt érintő lényegi kérdésben, sőt erre irányuló kérdés hiányában a pszichológusnak sem véleményt mondani arról, hogy ezt el tudná-e fogadni. A pszichológiai szakértői megalapozás, illetve egyéb bizonyítékok hiányában ésszerű mérlegeléssel tehát nem hozható olyan döntés, ahogy ezt a másodfokú bíróság tette.

Hangsúlyozta, hogy felülvizsgálati kérelme nem a felperes kapcsolattartási jogának korlátozására irányul. Az általa kért szabályozás csak egyetlen nappal tér el a jogerős ítéleti szabályozástól, ugyanakkor mindhárom fél méltányos érdekét biztosítja, mivel - a jogerős döntés szerint is - az év legmeghittebb ünnepét megosztja a szülők között és egyiküket sem fosztja meg ezen ünnep vonatkozásában a gyermekkel közös ünnepléstől.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet felülvizsgálattal érintett rendelkezésének hatályában való fenntartását kérte. Érvelése szerint a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, mivel a másodfokú bíróság a karácsonyi kapcsolattartásra vonatkozó rendelkezését mérlegelési jogkörében eljárva hozta, döntése pedig nem törvényt sértő.

A felperes álláspontja szerint az alperes a gyermek érdekében hivatkozva kisajátítani kívánja a karácsonyt, és egyidejűleg redukálni szeretné az ünnepeket követő kapcsolattartási napok számát is az év hátralevő időszakában. Az alperes elképzelése szerint ugyanis a páratlan évben az ünnepek alatt egyetlen alkalommal sem aludhatna nála a gyermek, a jogerős döntés pedig helyesen és igazságosan szabályozta a páros, valamint páratlan évek szerint a karácsonyi kapcsolattartási napokat. A gyermek az ő otthonát is szereti és joga van ahhoz, hogy az ünnepet az apjával zavartalan együttléteben töltsse.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmére az alperes észrevételt terjesztett elő (Pfv. 4.), melyben rámutatott arra, hogy a felülvizsgálati kérelmében megjelölte, hogy a jogerős döntés mely jogszabályt sértette meg. Sérelmezte, hogy a felperes bagatellizálni törekszik a karácsonyi kapcsolattartást illető ítéleti rendelkezés súlyát.

Az általa kért szabályozás a páratlan évben összesen négy nap apai kapcsolattartást jelent, a felperes ezzel ellentétes állítása "csúsztatás". A kapcsolattartás töretlen bírói gyakorlata szerint - amelyet a perben beszerzett pszichológus szakértői vélemény is alátámasztott - a szentestét a gyermek az őt gondozó és nevelő szülőjével tölti, erre a napra az általános gyakorlat nem biztosít kapcsolattartást a különélő szülő részére. Az alperes részletezte, hogy a gyermekkel milyen karácsonyi készülődési szokásaik/hagyományaik alakultak ki. Mivel pedig személyiségjegyeinél fogva ő alkalmasabb a gyermek nevelésére, a gyermeknek a szeretet legfőbb ünnepét, a szentestét is vele kell töltenie. Végül hivatkozott arra, hogy méltánytalan és halmozottan érdeksértő a jogerős ítéletnek ezen rendelkezése, mert egy hat éves gyermek életébe bírói döntéssel nem lehet úgy beavatkozni, hogy az év legfontosabb, legmeghittebb és a gyermek által leginkább várva várt szeretet ünnepén a számára a legfontosabb személytől fozzák meg.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Kúria a jogerős ítéletet a [Pp. 275. § \(2\) bekezdése](#) alapján a felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem keretei között, kizárólag a karácsonyi ünnepet érintő kapcsolattartási szabályozást illetően vizsgálta felül.

A [Pp. 270. § \(2\) bekezdése](#) és a [275. § \(3\), \(4\) bekezdései](#) alapján a jogerős ítélet felülvizsgálatának az alapja jogszabálysértés lehet. A felülvizsgálatot mind anyagi jogi, mind eljárásjogi jogszabálysértés megalapozhatja, de ez utóbbit csak abban az esetben, ha az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatással volt.

A rendelkezésre álló peradatok alapján a felek jogvitájának felülvizsgálati kérelemmel érintett része tekintetében az érdemi elbírálásra irányadó anyagi jogi szabályok alkalmazásához szükséges tények köre megalapozottan megállapítható volt. Nem sértett eljárásjogi szabályt a másodfokú bíróság, amikor a kapcsolattartás elsőfokú ítéleti rendelkezéseinek felülmérlegelésekor kifejezetten nem vizsgálta a gyermek, vagy a felperes meghatározott ünnepnaphoz való kötődését, az erre vonatkozó bizonyítás lefolytatása a vitatott kapcsolattartási szabályozás elbírálásához szükségtelen volt.

A felek jogvitájának elbírálása során a [Csjt. 92. §-ának](#), a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló [Gyer. 27. §-ának](#), valamint a gyermekek jogairól szóló New Yorkban 1989. november 20-án kelt és a hazai jogrendbe az [Tv.-el](#) beiktatott egyezmény [9. cikkének 3. pontjában](#) foglalt anyagi jogi jogszabályoknak a helyes alkalmazásával és az említett szabályokhoz kapcsolódó ítélkezési gyakorlattal is összhangban foglalt állást a másodfokú bíróság akkor, amikor a kapcsolattartás elsőfokú bíróság rendelkezéseinek megváltoztatásával a különélő szülő részére tágabb körben biztosított kapcsolattartást és ennek megfelelően a karácsonyi ünnepek évenkénti megosztásáról rendelkezett.

Tévesen érvel az alperes az általános, "töretlen" bírói gyakorlat szabályozásának megsértésével.

A fent hivatkozott jogszabályok együttesen is csak a kapcsolattartás kereteit jelölik ki, annak konkrét időtartamát és módját - a szülők megállapodása hiányában - a bíróság mindig az adott eset egyedi körülményeinek figyelembevételével határozza meg. A kapcsolattartás időtartamára, meghatározott módjára nézve a jogszabály rendelkezést nem tartalmaz, ezért a bíróság mérlegelési jogkörébe tartozik annak eldöntése, hogy az adott ügyben azt miként szabályozza ([BH2012. 5. 121.](#)).

Helytállóan mutatott rá a másodfokú bíróság arra, hogy a gyermek érdekének [[Csjt. 1. § \(1\) bekezdés](#)] figyelembevétele a kapcsolattartás szabályozásánál különösen indokolt. A gyermek alapvető érdeke - ahogy erre a Kúria számos eseti döntésében rámutatott - hogy különélő szülőjével a család szétesése után is a szeretetteljes, bensőséges érzelmi viszonya maradjon fenn. A [Csjt.](#) - összhangban az [Tv.-el](#) - a gyermek alapjogaként definiálja a különélő szülővel való kapcsolattartásának jogát, ez azonban - ellentétben az alperes érvelésével - nem az "általános" bírói gyakorlat merev alkalmazásával, hanem az adott ügy sajátosságainak figyelembe vételével valósulhat meg. A kapcsolattartás kialakult gyakorlata - a kéthetente hétfélig folyamatos és az időszakai (tavaszi, nyári, őszi, téli iskolai szünetek, kettős ünnepek) - kizárólag olyan támpontot jelent, amelynek szűkítésére többletényállás bizonyítása szükséges ([BH2001. 125.](#)), míg az időtartam bővítését a szülők konkrét életviszonyai (pl. lakóhelyük közelsége, a különélő szülő és gyermek közötti bensőséges érzelmi kapcsolat, a munkaidőbeosztásuk, a gyermek esetleges különórái) is indokolhatják. A fentiek alapján az alperes azon érvelése, hogy a jogerős szabályozás az általános bírói gyakorlatot sérti, mint jogszabálysértés fogalmilag kizárt.

Tévesen érvel az alperes az állandóság szempontjának - amelyet a gyermek otthonával azonosít - figyelmen kívül hagyásával. Az eljáró bíróságok ezt a körülményt a 17. számú Irányelvben rögzítettek szerint a gyermek elhelyezésekor értékelték. Az alperes érvelésével szemben a bíróságok a kapcsolattartás konkrét módjának és időtartamának meghatározásakor nem a gondozó szülő körülményeit mérlegelik (az a gyermek elhelyezésekor vizsgálandó), hanem - a szülő erre való hivatkozása esetén - azt, hogy a kapcsolattartás alatt a különélő szülőnél a gyermek objektív és szubjektív szükségletei biztosítottak-e. A perbeli adatok alapján a felperes rendelkezik a gyermek fogadásához, ottalvásához, ellátásához szükséges és megfelelő körülményekkel.

A perben bizonyított, hogy a gyermek és az édesapja között szoros érzelmi kapcsolat van. A Kúria rámutat arra, hogy a szentesten való együttlét nem a gondozó szülő privilégiuma. Az alperes szubjektív szempontjai: a családi névnap ünneplése, a karácsonyi felkészülés kialakult hagyománya, a szenteste a gondozó szülői otthonban, mint a gyermek kizárólagos otthonában a perben a bírói mérlegelés részét képezték. A perbeli adatok alapján - különös tekintettel a gyermek életkorára, édesapjával való szeretetteljes kapcsolatára - helytállóan állapította meg a másodfokú bíróság, hogy a karácsonyi ünnep szülők közötti évenkénti megosztása a gyermek érdekében áll.

A Kúria rámutat arra is, hogy a kialakult, az egyediesítés és a differenciálás elvén alapuló bírósági gyakorlatot emelte jogszabályi szintre a [2013. évi V. tv.](#) (a továbbiakban: [új Ptk.](#)) IV. (családjogi) Könyvének kapcsolattartási keretszabályozása ([új Ptk. 4:180. §](#)).

Tény, hogy a felperes a karácsonyi kapcsolattartás körében az ünnep évenkénti megosztását csak a fellebbezésében kérte. A kapcsolattartás keretszabályozási jellegére figyelemmel azonban nincs jogi akadály annak, - nem minősül keresetkiterjesztésnek - hogy a fél az elsőfokú ítélettől eltérő új, korábban nem kért kapcsolattartási időtartamra vonatkozó kérelmet terjesszen elő.

A mérlegelésen alapuló jogerős határozat megalapozatlansága a felülvizsgálati eljárásban csak akkor állapítható meg, ha a tényállás feltáratlan maradt, vagy a megállapított tényállás iratellenes, okszerűtlen, logikai ellentmondást tartalmazó mérlegelésen alapul (BH1996. 973.).

A kifejtettek alapján a másodfokú bíróság mérlegelése nem iratellenes, vagy jogszabálysértő és logikai ellentmondást sem tartalmaz, így nem sérti a [Pp. 206. §-ának \(1\) bekezdését](#) (BH2006. 403.). A [Csjt. 92. §-ának](#), valamint a [Gyer. 27. és 30. §-ainak](#) keretszabályi jellegére figyelemmel pedig anyagi jogi jogszabálysértés sem állapítható meg.

A fentiek alapján a Kúria a jogerős ítéletet a [Pp. 270. § \(1\) bekezdése](#) alapján alkalmazott [Pp. 254. § \(3\) bekezdésére](#) figyelemmel az érdemi döntés helyes indokaira is utalva a [Pp. 275. § \(3\) bekezdése](#) alapján hatályában fenntartotta.

Az alperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre. A tárgyi költségfeljegyzési jogos eljárásban az alperes által fizetendő felülvizsgálati eljárási illeték az 1990. évi CXIII. tv. (Itv.) 50. § (1) bekezdése alapján 70.000 forint, amelyet a [Pp. 78. § \(1\) bekezdése](#) szerint az alperes köteles megfizetni a Magyar Államnak. Az alperes elvesztességére figyelemmel a [Pp. 78. § \(1\) bekezdése](#) alapján a Kúria kötelezte a felperes részére 25.000 forint felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére, amelynek összegét a [32/2003. \(VIII. 22.\) IM rendelet](#) szerint mérlegeléssel állapított meg.

Budapest, 2015. szeptember 8.

TARTALOMJEGYZÉK

K-H-PJ-2015-711. bírósági határozat	1
a Kúria határozata polgári ügyben	1
Indokolás	1